

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naravnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 158.

V Ljubljani, v soboto 12. julija 1890.

Letnik XVIII.

Združena levica in češko-nemška sprava.

Poslanec dr. Steinwender je dne 4. julija v Beljaku na shodu svojih volilcev govoril naslednje:

„Notranji položaj se je zadnje mesece bistveno predrugačil. Nemški nacionalci so prepričani, da se tako gospodstvo, kakoršno si želi združena levica, ne strinja z interesi Nemcev, niti z naravo in sestavo naše države. Vendar se ne odpovedo vplivu na državno vodstvo, ako so dosledni na čelu modernega socijalno-političnega gibanja in se potezajo za politično in cerkveno prostost.“

Ustavoverna stranka pa misli, da more le s pomočjo veleposestev, velikega kapitala in časnikarstva doseči svoj namen, in premalo ceni vpliv ljudskega gibanja, narodnega radikalizma pri ostalih narodih in antisemitizmu.

Združena levica se je trudila, da bi vrgla vladu; odrekla je budget in Nemci so izostali iz češkega deželnega zbora. Vodja Plener pa ni imel proste roke, ker veleposestniki in moravski poslanci so ga ovirali, dovolili zopet budget. Grof Taaffe pokazal se je dobrega politika, ker se je ravno v odločilnem trenutku izrekel proti premembi ustave in tako izpodnesel tla načelni opoziciji. Ob enem je ponudil svojo pomoč pri češko-nemški spravi in tako je gospod položaja.

Češko-nemška sprava je Nemcem omogočila vstop v deželni zbor, toda končna sprava je še daleč. Mi smo bili zadovoljni s tem, ker v sedanjih razmerah imajo Nemci koristi od razdelitve deželnega šolskega sveta, kulturnega sveta in omejitve okrajev po narodnosti. Jezikovna naredba obstoji in tudi dobra volja pravosodnega ministra ne bo mogla mnogo služb odpreti Nemcem, ki niso zmožni češčine. Nerazumljivo pa je od liberalcev, da ustanove posebno kurijo veleposestnikov, kateri odstopijo odločilno mesto nad Nemci in Čehi, in dajo pra-

vico, da more kratko in malo prepovedati vsako pravnico volilne pravice.

Zato ni bilo prav, da so se Nemci veselili na topliškem shodu. To je razkačilo češki narod, da se je uprl svojim voditeljem. Nemci, ki so prehitro odložili orožje opozicije, iščejo sedaj podporo pri vladi, ki pa je neutralna. Tako je združena levica nehala biti odločna opozicijska stranka, a vzlic temu ni bliže vladarstvu.

Nam Nemcem v planinskih deželah ne more biti všeč, da nas niso vprašali, ko so sklepali o razdelitvah, kar bodo zdaj zahtevali tudi Slovenci na Koroškem in Štajerskem. Nemško-češki zaupni možje niso imeli pravice, na svojo roko premeniti politiko nasproti vladi; zakaj od zaveznikov ne sme nihče na svojo pest sklepati o miru. Nam na Koroškem in Štajerskem Taaffejeva vlada ni veliko škodila; potegovali smo se za češke Nemce, a ti so nas zapustili. Vendar se še ne ločimo po deželah, mi Nemci moramo biti složni, to zahteva narodna dolžnost.

Edini morajo biti osobito oni, katere narodna zavest in ljubezen veže z narodom. Ti so danes še razkropljeni, brez moči in vpliva. Ako se po prihodnjih volitvah združijo oni, ki so brezpogojno Nemci, ki želé pravo in ne navidezno prostost ter hočejo braniti naš srednji stan, ki je zrno naše narodne moči: potem nastane mogočna stranka, ki si pribori vpliv in povzdigne do novih upov.“

Ta govor beljaškega poslanca je v mnogem oziru zanimiv. Razvidi se, da je nemška levica že pol leta razdeljena vsled češko-nemške sprave; nemški radikali iz planinskih dežel so nevoljni, ker jih niso vprašali za svet.

Dr. Steinwender je s svojim govorom jako žalil ustavoverno stranko, ki si domišlja, da je edino opravičena na svetu, ko ji je očitil, da se njeno gospodstvo ne bi strinjalo z interesi države, temveč celo škodilo nemški manjšini v državi. Posebno nas iznenadi njegova izjava, naj bi se libe-

ralci postavili na čelo modernega socijalnopolitičnega gibanja ter potezali za politično in cerkveno prostost. S temi besedami pa dr. Steinwender preveč zahteva od levičarjev, zakaj kož svojih ne morejo preleviti.

Zanimiva je tudi izpovedba v Beljaku, da levico vodijo v taktičnih vprašanjih veleposestniki in vitez Chlumetzky.

Neštivilnokrat smo že trdili in z vso pravico, da se avstrijskim Nemcem tudi pod Taaffejevo vlado bolje godi, nego Slovanom, in da bi Slovani radi bili tako „zatirani“, kakor so razvajeni Nemci. In tu nam na vsa usta pové Nemec od pete do glave, g. dr. Steinwender: „Nam na Koroškem in Štajerskem je Taaffejeva vlada malo začela storila.“

To izjavo si zapomnimo, zapomnijo pa naj si jo tudi naši Nemci, ki takoj kričé, ako jim stopiš na kurje oko narodne prenapetosti in neosnovane oholosti.

Iz vsega Steinwendrovega govora se razvidi, da češki Nemci vodijo za nos ostale svoje zaveznike. Nas to jako veseli. Še bolj pa bi nas veselilo, ko bi se nemška gospoda sprla med seboj ter razbila „združeno levico“.

Beseda naši hišni obrtnosti na korist.

Vedno čujemo, koliko novcev gré iz dežele za slabo blago! Poudarja se: Pomagajmo si sami! Svoji k svojim! — A te resnične in navduševalne besede le ondi naglašajo, kjer samosvoja pomoč ne bi dosegla namena, in ko bi združili vse svoje sile. Vspodbujamo se v slučajih, ko stojimo pred nepremagljivimi težkočami. Kjer pa bi lahko kaj storili, ondu radi preziramo prilike, ki se nam nudijo na roki.

Prav mnogo je slučajev, da bi držeč se načela „svoji k svojim“ za povzdigo domačega blagostanja storili zdatne korake; izgovarjamo pa se, da z ma-

LISTEK.

Kritiška pisma.

XXX.

Od dné do dné čutimo bolje, da se bliža dōba, ko je najprijetneje sanjati „procul negotiis“ v orehovem ali kostanjevem hladu, da človek ne živi le ob delu, temveč tudi ob delapustu, ako nam ga dopuščajo „nervus rerum“ in še mnogi drugi pogoji.

Radi tega vedno pogosteje čitamo, kako se selijo visoke in najvišje osebe, slavni državniki in sloveči politiki, ki čutijo osobito v poletni vročini težavo svojih dostojanstev in težo svojih dohodkov, breme praznih obljub in vednih vladnih negacij, v sveži zrak na deželo, kamor ne sežeta klic in kritika volilcev, niti britkosti nadležnih interpelacij.

V hladni senci tihega gorskega zakotja, kamor v poletji vodi uglajena pot srečnejši del človeštva, oddahnejo si daleč od proze svetovne politike visoke glave. Ž njimi „izleti“ v duhu tudi ona „misera contribuens plebs“, ki se vse dolgo leto poti s peresom v roki za politiko in slavo svojih narodnih voditeljev ter bijejo boj za svoj politični „biti ali ne biti“.

Naravno in umevno je torej, da se tudi v Slo-

spravi, akoravno se v pratiki bližajo pasji dnevi in se nismo še okoristili z vspehom nedavno minolih prask.

So pa nekateri hudomušni politiki, ki trdijo, da ravno Ljubljana letos ne potrebujemo in ne pogrešamo svežega zraka na deželi, zakaj prvič vživamo v stolnem mestu izvrstno kapljico iz Kleč, ki nam je začasno vsaj ohladila še marsikatero vročo željo, in drugič se nam je znižala železniška voznina v naš gorenjski raj tako izdatno, da bodo v prihodnje gorenjska letovišča nezanimiv sport vsem, ki se bolje ohlajajo v zanimivi in izbrani družbi, nego v svežem zraku.

A navzlic vsem tem zlovoljnim listkarskim spletkam in tožbam se prazni naša bela Ljubljana; pravo preseljevanje pa se prične danes, ko si navé naša nadepolna mladina višnjeve robe in koraka „omnia sua secum portans“ v svoj priljubljeni domači Tusculum. Tako se bode po visokosti in slavi hrepeneči mladi rod radoval in oživljal v naróžji zelene narave — v soparnem in prašnem mestu pa ostanejo po uradih le mlajši uradniki in diurnistje, ki najbolj vstrajno vlečejo v državnem jarmu, po učilnicah hišniki, po časnikarskih vredništvih pa vedno jedni in isti vredniki. „Nos non otio nati sumus“, s temi besedami najslavnejšega rimskega vojskovodje tolažijo se sredi zime in sredi

pasjih dni v dōbi „kislih kumar“ naši vredniki, ki so le zato vpreženi v politiske ojnice, da ima srečnejši človeški rod vsak dan sveže berilo po kosilu ali zajutreku.

Oprostite, gospod vrednik in častiti čitatelji nedeljskih nadležnih kritik, ako si tudi časnikarski Psevdonim vreže za nekaj nedelj grčav popoten les in oprta svojo bisago za pot križem slovenske domovine.

Ker se bode s Psevdonom izpraznil tudi „slavnejši“ del bele Ljubljane, upam, da se ne bodo pogrešale moje nedeljske kritike, ki vršé le na najvišje glave.

Ko pa se prikaže „podlesek“ na travnikih in suša v denarnicah, premeni se zopet podoba v mestu in na deželi. Marsikdo se povrne z distihonskim humorjem po prezgodaj minolem raju k ognjišču vsakdanjega dela, a marsikdo tudi s pesniško resignacijo:

„Hoc est in votis: Modus agri non ita magnus,

Hortus ubi et tecto vicimus iugis aquae fons

Et paulum silvae super his foret.“

Tudi Psevdonim odpotuje „rusticitate quadam imbutus“ ter se vrne s polno torbo novih hudomušnostij, s katerimi hoče zopet zabavati in morda tudi pikati ohlajene svoje čitatelje.

Psevdonim.

lenkostmi ne pripomoremo nikomurr. Pomisliti pa je, da „zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača“. Treba je dobre volje, ki je že ustanovila velike in čudovite stvari, dasi so se s prva marsikomu zdele nemogoče.

Kolik pomen imajo danes nekatere prvotno male iznajdbe in svet se čudi, da je človeštvo kdaj brez njih moglo obstati! Treba pa je bilo mnogo napora, da so postale občna last vseh narodov, da so se skromnosti premenile v znamenitosti.

Namen tem vrsticam je, opozoriti domače kroge na čipkarsko obrt, ki ima največ podpore zunaj na Dunaju in v inozemstvu, doma pa razmeroma jako malo. Mnogo čipk se porabi, a večinoma so kupljene zunaj dežele. Res, da so ti okraski gledé na ukus vzgledni, a gledé na trajnost pa tako slabi, da je večkrat škoda za denar, ki se izmeče. Blago je sicer lepo, toda ne trpežno. Zato je gotovo opravičena želja, da bi se kupovalo kolikor mogoče domače blago.

Idrijska umeteljska obrt se je v zadnjih letih zelo povzdignila; izdelujejo se čipke, ki kažejo veliko dovršenost in popolnost. Kar pa je treba posebno naglašati, odlikujejo se idrijske čipke po svoji trpežnosti. To naj bi nagibalo domače kroge, da bi si več naročevali domače blago. S tem bi se mnogo koristilo domači obrtnosti, mnogo denarja ostalo bi doma, dobra kupčija pa bi tudi povzdignila raznovrstnost vzorcev.

Za dokaz trajnosti idrijskih izdelkov bodi naslednji slučaj: Mož pride po opravih v Idrijo in kupi nekaj blaga pri trgovcu. Da zavije kupljeno blago, vzame slab in star prtič iz žepa. Ošit je bil s čipkami, ki so bile gotovo idrijski izdelek. Prodajalka zapazi ta na videz skromni okrasek in vpraša moža, bi li ne hotel prodati prtič. Mož je zadovoljen in dostavi, da je prtič gotovo star 40 let. Prodajalka prišije čipke k novemu robu. V njenih rokah so bile potem do 30 let in zdaj jih ima njena hči že nad 10 let prišite pri blazini, ne da bi bile kaj natrgane.

Sevé, med delom in delom je tudi velika razlika. Morda pa bodo te kratke vrstice pripomogle, da Idrija s časom dobi strokovno izobraženega risarja za čipke, katerega zdaj silno pogrešajo, ali da vsaj od merodajne strani pride kaka podpora.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. julija.

Notranje dežele.

Češka. Nemci na Češkem so jako razburjeni, da je praški mestni zastop izvolil v deželni šolski svet Nemca profesorja Heinricha. „Bohemia“ imenuje to imenovanje naravnost „napoved novega boja“. „N. W. Tagblatt“ očita dr. Riegru, da se ni vdeležil dotične seje ter govoril v smislu sprave. — Nemška gospóda hoče povsod gospodovati. V Pragi živi 33.000 Nemcev in 139.000 Čehov, in vendar mora mestni zastop poleg jednega Čeha tudi jednega

Nemca voliti v deželni šolski svet. — V Brnu pa živi poleg 48.000 Nemcev 32.000 Čehov, in brnski mestni zastop voli dosledno dva Nemca v deželni šolski svet. Komu se godi krivica?

Nesrečna Galtetja. Imenovano deželo je zopet zadela velika nesreča. Ubogo ljudstvo živi še v bedi in pomanjkanji vsled lanske slabe letine in vže zopet se je usula nesreča čez jedno deželo. Zadnje dni je končala nadobudna zlata polja ledena toča. Z obupom gledajo Poljaki na strta polja. Poljski listi imenujejo to nezgodo narodno nesrečo. In baš v najrodovitejših krajih je padala najdebelejša in najhujša toča. Tu ni pokončala samo poljskih pridelkov, temveč tudi sadno drevje, da celo travnike in pašnike je uničila. Lakota preti ljudem in živini.

Vnanje države.

Srbija. Iz Belega Grada se poroča 10. t. m.: Milan prigorvarja liberalcem, s katerimi se je spojil del napredne stranke, naj se ne sprejme kandidatura upokojenega generala Lešjanina za volitve v skupščino. Omenjeni general je prišel zaradi osebnih razmer v nemilost pri kralju Milanu in zato hoče ta zabraniti, da bi prišel Lešjanin v skupščino.

Rusija. Kakor pišejo „Mosk. Véd.“, namerava sultan Abdul Hamid sniti se z ruskim carjem Aleksandrom III. v Livadiji z ozirom na rešitev bolgarskega vprašanja. O vprašanji shoda se že vrše posvetovanja v turškem državnem svetu in mnogo turških ministrov je že bajé glasovalo za ta shod. Ako bo ruski car sprejel povabilo, utegneta se sniti oba vladarja že meseca oktobra v Livadiji. — Koliko je na tem resnice, pokazala bo prihodnost.

Francija. V tej državi premišljajo na vse strani, kako bi vravnali delavske razmere ter opomogli delavskim krogom. Tako je predlagal nedavno Raspail, da naj se imenuje posebno ministerstvo v ta namen. Toda njegov predlog ni bil vsprejet, ker zavzemajo ministerstvo notranjih zadev, kupčijsko ministerstvo, poljedelsko ministerstvo in ministerstvo javnih zgradb sama na sebi vse vrste narodnega dela. — Pri posvetovanji, kako naj bi se uredilo delo žensk in otrok po tovarnah, pokazali so mnogi republikanci zopet svojo pravo barvo. Ko je namreč predlagal grof de Mun, da naj se uvede nedelja kot dan počitka, oglasili so se takoj 304 svojeglavni republikanci proti omenjenemu predlogu ter ga zavrnili. — Francoski državniki se ne zmenijo za dobre svete ter ravnaajo „po svojej slepi glavi“, ljudstvo se pa pogreza v vedno večje siromaštvo in bedo.

Nemčija. Knez Bismarek ima zmerom dosti obiskovalcev. Zadnji so ga počastili s svojim obiskom ameriški Nemci iz Novega Jorka. O tem obisku piše „Presse“: „Na nagovor Weberjev izrazil je knez Bismarek svoje veselje, da so ga počastili z obiskom, ter jih je pozdravljal. Bismarek meni, da bi tudi ameriški Nemci dobro čutili sporazumenje Nemčije. Kakor posnema po njih govoru, so med njimi Jugonemci, kakor Severonemci, toda v Ameriki gotovo ne delajo tega razločka. (Klici: Ne, tam smo le Nemci.) To je prav, tako si je tudi mislil. Potem je prosil omenjene obiskovalce, naj tudi naprej trdijo in snujejo prijateljske vezi, ki vežejo evropske in ameriške Nemce. Ko je Weber opomnil, kako trden je še knez Bismarek, odgovoril je bivši kancelar, da dela vse to njegov prijetni počitek. Četudi šteje že skoro 76 let, počuti se vendar dobro. Preje v državni službi je imel mnogo skrbij, kakoršnih zdaj še pozna ne. Mnogo sklepov se je prej od njega zahtevalo, in dati jih je moral. Go-

tovo ne bi bil mogel vselej priseči na to, ali je njegov sklep pravi. Tudi on je podvržen zmotnjam. Politika ga še vedno zanima.“

Anglija. Iz Londona se poroča 10. t. m.: V današnji seji górenje zbornice je predlagal Salisbury drugo branje postavnega načrta o odstopu belgolandskega otoka in odobral nemško-angleško pogodbo, s katero je zabranjeno vsako nesporazumenje in prepir med obema narodoma, ter utrjeno njuno prijateljstvo. Po dveurni razpravi je bil sprejet postavni načrt v drugem branji.

Belgija. Iz Bruslja se poroča „Pol. Corr.“: Turški zastopnik v protisuženjski konferenci, poslanik pri belgijskem dvoru, Karatheodory Efendi, ima pooblastilo od turške vlade, podpisati končne in glavne akte konference s pridržkom, ki pa ni posebne važnosti.

Španija. Karlistiški časniki objavljajo manifest svoje stranke, ki naznanja znova stara načela. Sv. cerkvi naj se povrne, kar je njenega, da bo vplivala na vlado, vzgojo in družinsko življenje. Kedar se to zgodi, vrnejo se srečni časi preteklih stoletij. Tako poročila.

Turčija. Ministerski svet se je posvetoval v svoji zadnji seji o bolgarskem vprašanji. Kakor zagotavljajo poročila iz Carigrada, pripoznala je turška vlada v načelu skoro vse pritožbe bolgarskega naroda, a sklenilo se ni še nič v tej zadevi. Bolgarski zastopnik Vuković je podal turški vladi uradno pojasnilo Stambulova, da ni nameravala dotična nota nikakega pretenja, temveč je bila le pojasnilo bolgarskih neugodnih razmer združena s prošnjo, da jej turška vlada pomaga iz tesnega položaja. Gledé na cerkveno vprašanje se bodo vršila še posvetovanja z eksarhatom.

Izvirni dopisi.

Iz Slovenjigrada, 10. julija. (Po deželno-zborski volitvi.) Kakor se je pred volitvijo od naše konservativne strani brez hrupa in zvijače postopalo, tako smo hoteli tudi po volitvah molčati in ne vlivati olja na ogenj. Da pa se danes oglasimo, prisilili so nas ljudje, ki dopisujejo od Velenja, Pohorja in Drave v razne liste slovenske in dolžé prejšnjega poslanca g. dr. Šuca neodločnosti.

Naj povemo najprvo, da tukaj so bili ljudje z redkimi izjemami jako razburjeni, ko so izvedeli o čudnem postopanju pri volitvi. Sedaj izvoljeni poslanec je namreč na velikonočni torek v Velenju sam rekel javno g. dr. Šucu, da bode delal za-nj. Tudi v Mariboru pri zborovanju zaupnih mož o novem kandidatu ni bilo govora, kar je tudi „Slov. Gospodar“ naznanil. Na vprašanje, ali bi prevzel mandat, odgovoril je g. dr. Šuc, kakor že dné Sega decembra pr. l. v tukajšnjem katoliško-slovenskem političnem društvu: „Sicer sem se v boju za naše pravice postaral in sem ravno zaradi političnega delovanja veliko grenkega pretrpel. Vsiljeval se ne bom za poslanca; ako pa vidim, da z menoj laglje proderete, kakor z drugim kandidatom, sprejem izvolitev“. Priče so gg. M. Vošnjak, Janez Vivot iz Doliča in šoštanjski beleznik g. dr. Kačič. Tako

(Dalje v prilogi.)

Vladika Matej Ravnikar v slovstvu slovenskem.*)

V sedanjem veku je na slovstvenem polji slovenskem vrlo in vspešno deloval Matej Ravnikar, kateri je, rojen 20. septembra 1776 na Vačah na Kranjskem, sicer ubožen, toda bistroumen prišel v Ljubljano v šolo, postal po dovršenem modroslovji bogoslovec, po v treh letih dovršenem bogoslovji komaj za mašnika posvečen l. 1802. koj učenik pravoverstva ali dogmatike v bogoslovji, l. 1805. verozakona v liceji in nedeljski pridigar, potem vodja ljubljanske duhovnišnice, l. 1809. v dóbi francoski kancelar (Chancelier)-vseh šol, pozneje voditelj sedme in osme ali tedanje liceje, l. 1817. korar lamberski, l. 1827. sovétnik, duhovski in šolski upravnik pri c. kr. primorskem deželskem poglavarstvu, l. 1830. izvoljen za škofa tržaško-koperskega je umrl v Trstu po neutrudnem cerkvenem pastirovanji 20. novembra 1845.

Življenje in dejanje Ravnikarjevo je ob kratkem popisal neki prijatelj njegov v Ljubljani ter poslal v Trst s pristavkom, da je to le življenje našega ljubljanskega Ravnikarja, in prinesle so ta spis „Novice“ l. 1845. k 50. listu v posebni prilogi. L. 1846. pa pišejo: „Smert visokozaslužniga Teržaškega škofa so zvedili kmalo tudi v Parizu. Vredništvo francoskiga mesečniga časopisa, ki se ime-

nuje „le necrologe universel du XIX. siecle“ in ki popisuje samo življenje umerlih imenitnih mož tekočiga stoletja, je 13. Grudna pretečeniga leta prosilo, de bi mu iz Trsta poslali popis Ravnikarjeviga življenja. Vikši vrednik imenovaniga časopisa gosp. Saint-Maurice Cabany sklène ta dopis s temi besedami: „Noben človek ne zasluži bolj ko ranjki Ravnikar priti v te velike bukve, v katerih so vse imenitne osebe sedajniga stoletja zapisane“. — Komu bi srce veselja ne poskakovalo, slišati, kako tuj narod Slovence časti — pravi dr. Bleiweis nato v „Novicah“ št. 2, str. 6. — Treba je bilo torej prvemu dodati še popis tržaškega Ravnikarja. K temu so znanci in prijatelji spodbujali gospoda, kateri je bil skoro vedno krog njega, in ta je zdaj že tudi ranjki Jožef Kovačič (r. 1808 v Čatežu na Dolenjskem, u. kanonik in šolski nadzornik l. 1867. v Trstu). Ta je čez leto in dan sestavil kratek opis življenja Ravnikarjevega po nemški, ki ga je sloveči dr. Kandler dal potem na svetlo po laški z naslovom: „Biografia di Monsignor Matteo Raunicher Vescovo di Trieste e Capodistria.“

Ker so pa mislili mnogi Slovenci, ki so ali prijatelji, součenci, ali čestitelji pokojnega višjega pastirja bili, da bi se spodobilo življenje tega imenitnega in za cerkev in slovenščino tolikanj zaslužnega moža Slovencev v njih jeziku bolj natančno razložiti, je storil to tudi po nagibu lastnega, Ravnikarju živo vdanega srca vrli rojak kranjski,

ter v „Drobtinah“ leta 1858 v ogledalu blaženih mož, nekdanjim v spomin, sedanjim v posnemo, str. 81—107, priobčil: „Matevž Ravnikar, prvi tržaško-koperski škof.“ Zapisal Jož. Kovačič, njih nekdanji kapelan.

V tem opisovanji je primerno dokazano, kako je napredoval Ravnikar v silo ubožnih razmerah vendar izvrstno učenec, kako podučeval potem učenik, ponosno se vedel o vladi francoski, narodno in domoljubno pozneje pod vlado avstrijsko; kako je povzdignil škofijo tržaško, katero je dobil bil v žalostnem stanu, skrbel za mladino, pomagal duhovnikom, bil pravi oče svojim vernikom, ljubo se obnašal pri škofovskem obiskovanji na deželi, kako priprosto živel domá, vse premoženje sporočil za dobre namene, za uboge dijake, vzlasti za revne v Trstu, na Vačah in v sosednjih duhovnijah. Naposled je o njegovem vnanjem obrazu po „Novicah“ povedano, n. pr.: „Pod košatimi obrvmi je lesketalo črno, tamno in oistro oko, ki je na prvi pogled bistroumnega in resnobnega moža visoke veljavnosti razodelo. Streli enak je bil njih pogled. Brž pa, ko so se njih usta k pogovoru odprla, se je odkrilo njih zlahtno in ljubeznjivo srce. V vseh njih delih se je razodevala živodušnost iskrenega, za vse dobro gorečega moža. V družbi svojih prijatlov so se radi razveseljevali z nedolžnimi kratkočasnicami. Priprosti v vsim svojim življenji so prezirali vnanjo bliščobo. Pod milim nebom, posebno po gričih sprehajati se, jim je bilo do zadnjega leta njih življenja najljubše

*) Te črtice ponatisnemo iz „Slovenca“ št. 89., 90. in 91. l. 1876. ob stoletnici.

torej je bil g. dr. Šuc pravilno postavljen za kandidata. Zato nas je iznenadila novica iz marenberškega okraja, da je g. dr. Lipold tihi kandidat. Nekdo je potem po šoštanjanskem okraju nosil izjavo k volilnim možem, da jo podpišejo, češ, mi volimo novega kandidata in ne onega, katerega je priporočilo „Slovensko društvo“. To izjavo je potem podal g. dr. Šuc, češ, sedaj se odpovej kandidaturi. Ob enem so pisali „Slov. Narodu“, da je g. dr. Lipold pravi kandidat. Tudi v slovenjegraškem okraju so pričeli agitacijo. Posebno marljiva sta bila dva zastopnika banke „Slavije“. Čemu je bilo tega treba? Gosp. dr. Šuc je že tako do grla sit prepira med Staro- in Mladoslavenci; on bi bil vsakemu rad svoje mesto odstopil, toda naj bi se bilo godilo možko, ne pa tako zavrtno.

Neresnica je bila, kar so poročali v „Slov. Gospodarju“, „Slov. Narodu“ in „Slovenca“, da je ogromna večina za izvoljenega poslanca, ker dobil je le eden glas nad polovico. Ravnotako je neresnično, da je g. dr. Šuc hotel odstopiti! vsled bolehnosti, ker je sedaj popolnoma okreval. Bile so torej mnoge zvijače in spletke, ki ne delajo posebne časti, posebno zato ne, ker je bil duhovnik v boju proti duhovniku za mandat. Ali mislite res gospodje, da na Stajerskem ni Mladoslavencev? Kdo pa je bil o svojem času v Celju vrgel preč. g. Kosarja? Staroslavenci gotovo ne!

Odkar je g. dr. Šuc spisal brošuri: „Konkordat, cerkev, šola“ in „Slovenci, snujte si katoliško-politično društvo“, od tedaj je on trn v peti nekaterim možem. (Konec slédi.)

Iz górenje krške doline, 11. julija. V velikih skrbéh smo. Dan za dnevom se čujejo žalostna poročila o škodi, katero je povzročila toča. Predzadnji četrtek je potolkla po enem delu hruške, ambuške in nekoliko tudi žužemberške fare, v nedeljo pozno zvečer je pa ponovila svojo žaloigro. Okoli 11. ure zvečer je pokanje po oknih in strehah naznanjevalo prihod te neusmiljene sovražnice ubožnega kmeta. Med treskanjem in bliskanjem je vihtela svojo ledeno šibo po nadopolnih poljih in vinogradih, in na nekaterih krajih pokončala še to, kar je v četrtek pustila. Hvala Bogu, da se je usula le progoma in ni vsega pokončala. Ker pa še nikakor ni konec nevarnih dnij, zato kličemo: „Bog nas varuj toče!“

Bog nas pa varuj tudi nekaterih predrznih agentov banke „Slavije“. Splošno se toži o njih, in ne brez vzroka. Prav je, da se ljudem priporoča, da zavarujejo svoje imetje; ali pové naj se jim vselej resnica, nikar naj se pa ne rabi zvijača, katere se poslužujejo pri nas okrog nekateri agentje banke „Slavije“. Tako je po ajdovski in dobrniški fari hodil okrog agent te banke in izvajljal od ljudij zavarovalne knjižice z izgovorom, da se jim

veselje. Hoje so bile nagle, in dober pešec je mogel biti, ki bi se bil hotel z njimi skušati. Ko so še v Ljubljani bili, so radi obiskovali svoje stare prijatelje po deželi, najrajši so pa hodili v svoj rojstni kraj, v trg Vače, kjer so vsake šolske praznike nekoliko časa doprinesli, posebno pa, dokler so njih pobožna mati živeli, katero so srčno ljubili. Tudi pridigovali po tamkej dokajkrat in ljudstvo jih je rado poslušalo. Z eno besedo, Vače so jim bile tako drage, da so še v Ljubljani kot korar, vodja in učenik bili in potem tudi v Trstu kot škof in obloženi s čezmernimi opravili, so večkrat rekli: Vse bom popustil in pa za beneficiata na Vače šel. Gorečo ljubezen do svoje kranjske dežele, do maternega jezika, ki so ga visoko držali in nikoli sramovali se ga, in do svojega rojstnega kraja, so do zadnje ure svojega življenja v vrlem sreču obranili. Plačilo njih blazega življenja so pri nebeškem Očetu našli — na zemlji pa so zapustili nepozabljivi spomin.“ (Prim. Drob. 1858 str. 106, 107).

Minolo je že sto let, kar je bil rojen na Kranjskem ta blaženi rodoljub, kateri je, kakor pravi opis, tudi začetnik nove, veselejše dobe za slovensčino. In res, tako izvrstnih mož in pisateljev je dotlej štela Slovenija malo, malo; in kdor pomisli, da bi po nemili osodi Vodnikov slovensčina za dokaj časa po šolah bila morda popolnoma propadla brez Ravnikarja, rad bode pritrdil, da Matej Ravnikar zasluži, da se slavnost njegova praznuje slovesno ranjkemu na slavo, naslednikom pa v pogumno in izpodbudo. (Konec slédi.)

bode zavarovalnina znižala. Ljudje so verjeli. Ali kolika je bila jeza in kletev, ko so čez nekaj dnij dobili nazaj svoje knjižice, in videli, da so prekanjeni. Brez njihove vednosti jih je agent za več let naprej, da, še za deset let, zavaroval pri imenovani banki. Ali ni to zvijača? Nekateri so mi prišli potožiti; svetoval sem jim, naj se po sodniškem potu ustavijo, ako imajo priče; ali rekel mi je neki mož: „Druzega ne bode, kakor pota bodemo imeli, dosegli pa ne bodemo nič. Jaz sem v podobni zadevi že dvakrat moral iti k okrajni sodnji v Žužemberk in jedenkrat v Novomesto, pa še zdaj ni stvar končana, akoravno imam priče.“

Sevéda, advokata kmet ne more najeti, da bi ga zastopal, saj mora letos še živež kupovati.

Tudi po krški fari je hodil okoli jednak agent te banke. Tam je pa ljudem prigovarjal, naj se zavarujejo za pet let naprej, zato jim pa peto leto ne bode treba nič plačati. Med temi, ki so verjeli, je tudi posestnik H. na Korenu.

Pred nedavnim je pa spoznal, da je prekanjen, ker prisiljen je bil, tudi za peto leto plačati.

Naj bi glavni gospod zastopnik banke „Slavije“ v Ljubljani pokazal več ljubezni nasproti narodnim kmetom s tem, da bi nekatere svoje služabnike naučil resnicoljubnosti in jim ostro prepovedal zvijačo. Resnica nad vse.

Gospode duhovnike pa prosim, naj ljudi o priložnosti opomnijo, naj bodo previdni pred takimi osrečevalci, sicer se jim zgodi jednaka, kakor kmetom v górenji krški dolini. Zakaj predrznost je večkrat neznosna.

Ker bodo gg. duhovniki te mesece imeli dekanijske konference, želeli je, da bi se pogovorili tudi radi zavarovanja pri „Unio Catholica“. Naj bi sami cerkvena poslopja zavarovali pri nji in tudi poštenim posestnikom jo priporočili. Ako gre tako naprej, podpiramo vsaj na Kranjskem posreduje tudi liberalizem.

„Unio Catholica“ je pa katoliška naprava, katere čisti dobiček se bode porabil za katoliške stvari. Svoji k svojim!

Dnevne novice.

(Prvi milijon!) Z današnjim dnem so pri mestni hranilnici ljubljanski opoldne dosegle vloge prvi milijon. Ta veseli dogodek naznanja ljubljanskemu občinstvu mestna zastava, ki ponosno vihra z mestne hiše. Bog pomagaj i nadalje!

(M. Ravnikarjeva slavnost na Vačah.) Jutri dné 13. julija t. l. se bode na Vačah na rojstni hiši tržaškega škofa in slavnega slovenskega pisatelja Mateja Ravnikarja odkrila spomeniška plošča po sledečem sporedu: Ob 1/2 10. uri sv. maša, ob 1/2 12. uri na trgu slavnostni govor g. deželnega poslanca L. Svetca. Pred in po govoru petje. Potem sprevod do Ravnikarjeve rojstne hiše, kjer bode po nagovoru predsednika pisateljskega društva, gosp. dr. Vošnjaka, plošča odkrita. Po slavnosti ljudska veselica. Iz Ljubljane se národna društva odpeljejo ob 5. uri zjutraj z mešancem do Litije. Popoldné se društva vrnejo v Litijo. Pri slavnosti in veselici bode pel litijsko-šmartenski pevski zbor, pevci iz Zagorja in od Sv. Lamberta. K obilni vdeležbi vabi vsa národna društva

Odbor „Pisateljskega društva“.

(Za Ravnikarjevo slavnost) so poslali gg. duhovniki ljubljanske in tržaške škofije znaten donešek, ter tako pokazali, da vedó ceniti izredne zasluge pokojnega škofa in pisatelja slovenskega.

(Slovensko delalsko pevsko društvo „Slavec“) je obljubilo, da se z zastavo vdeleži jutranje slavnosti na Vačah.

(Iz deželnega šolskega sveta.) Stalno so nameščeni učitelji: Gosp. Fr. Juvanec na Vrhu, gosp. A. Lah v Sp. Zemonu in g. J. Trost na Razdrtem. Dalje so imenovani: Gdč. Julija Piš za četrto mesto v Cerknici, g. Ivan Jeglič za nadučitelja pri sv. Križu, g. Evgen Müllner za učitelja v Pirničah, g. Simon Punčuh za nadučitelja v Slavini, g. Fr. Högler v Gotenici za četrtega učitelja v Kočevju in gdč. Melanija Sittig je stalno nameščena v Smledniku.

(Ljubljanska gimnazija) je danes zaključila šolsko leto s slovesno zahvalno sv. mašo, katere so se vdeležili vsi učenci in gg. profesorji. Napredek je bil zadovoljiv. Vseh učencev je bilo koncem leta 801, od teh je dovršilo šolsko leto z odliko 108, s

prvim redom 481, z drugim 63, s tretjim 33, izkušnje jih bode ponavljalo 110. V osmem razredu je v drugem oddelku med 32 učenci 12 odličnjakov. Po veri je bilo 797 katolikov, 3 protestantje in — 1 žid; po narodnosti 685 Slovencev, 112 Nemcev, 2 Italijana, 1 Hrvat in 1 Čeh. Učiteljskih močij je bilo na vsi gimnaziji 35. Gosp. Josip Šorn je v letnem izvestju priobčil spis: „Die Sprache des Satirikers Persius“.

(Dar.) Povodom poroke nadvojvodinje Marije Valerije je podaril dobrotnik v Trziču, ki noče biti imenovan, 1000 glđ., od katerih letne obresti naj se porabljaajo za učila in obutov tamošnje šolske mladine.

(Premembe na kranjskih srednjih šolah.) Ker je bil včerašnji telegram pokvarjen, objavimo danes še enkrat imenovanja za kranjske srednje šole: Profesor veronauka č. g. Tomo Zupan je dobil mesto na nižji gimnaziji v Ljubljani, gg. profesorja Martin Karlin in Josip Hubad mestni na nižji gimnaziji v Ljubljani, g. profesor Rutar mesto na nižji gimnaziji v Ljubljani, g. dr. Požar je premeščen iz Novega Mesta na nižjo gimnazijo v Ljubljani, g. Josip Jenko z višje na nižjo gimnazijo v Ljubljani, g. Anton Derganc je prideljen nižji gimnaziji v Ljubljani, g. Henrik Pirker je dobil mesto na realki, gosp. Perušek v Novem Mestu mesto na tukajšnji višji gimnaziji, gg. suplenta na ljubljanski gimnaziji Matej Suhač in Luka Pintar sta imenovana za prava učitelja v Novem Mestu, g. suplent Ludovik Lederhas v Ljubljani.

(Klub slovenskih biciklistov) v Ljubljani priredi jutri dirko na cesti pred Vrhniko. Obširen vspeh smo dobili danes popoldne, ko je bil že list končan, zato ga ne moremo objaviti.

(Premeščen) bode, kakor se govori, iz Celovca v Pulj pešpolk Khevenhüller zaradi znanega pretepa med civilisti in častniki, o katerem je poročal naš celovski dopisnik.

(Nov odvetnik v Ljubljani.) Vsled ukrepa odbora kranjske odvetniške zbornice dné 8. t. m. vpisan je s tem dném g. dr. Valentin Krisper v seznam odvetnikov v Ljubljani.

(Janeza Kalistra premije) za cepe so včera v Slavini po sv. maši razdelili. Prejeli so: Ant. Žagar iz St. Petra 30 glđ. za 212 cepov, Jože Bergoč iz Slavine 15 glđ. za 160 cepov, Jakob Bizjak iz Grobišč, Gustav Grossmann in Tomaž Ogrizek iz Rakitnika, Janez Šore, Jakob Kalister in Jakob Glažar iz Slavine, Jože Ženko in Gašpar Bolé iz Koč so prejeli po 7 glđ. 50 kr. v srebru. Bodi hvaležen spomin rajncemu dobrotniku Janezu Kalistru!

(Slovesna skušnja v Marjanišči) je napravila danes dečkom-sirotam mnogo veselja in naklonila zavodu lepo odlikovanje, da je bil skoro ves čas navzoč visokorodni gospod deželni predsednik baron Winkler, da si je celó Nj. pravzv. mil. knezoškof odtrgal od opravi in oveselil male. Zbrali so se tudi mnogi prijatelji hiše; umeva se, da sta si ogledala dečke predsednik Vincencijev družbe mil. g. prošt Jarc in predsednik konferencije sv. Nikolaja g. kan. Andr. Zamejic; g. župnik Tomažič iz Loke, g. župnik L. Gestrin, g. prof. dr. Janez Janežič, g. Andrej Kalan, g. J. Pichler in nekateri zanimajoči se svoji dečkov. Tudi poročevalec v dež. odboru dr. Schaffer si je ogledal šolo in hišo. Posebno je zanimala prirejena spevoigra „Žetev“, katera je sama na sebi v pesniškem in glasbenem delu izvrstna, pa bila tudi dobro deklamovana in peta. Obema šolskima sestrama-učiteljicama, g. katehetu o. Ehrenfriedu, gosp. o. Angeliku, ki je vodil danes petje, in g. Fr. Erazmu, ki je dečke v petji podučeval, gre hvala za tako lep vspeh. Zares, blagrovati smemo ustav, dokler ima toliko prijateljev, in zahvaljevati mora ustav previdnost božjo, ki mu goji toliko dobrotnikov.

(Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda) za brdski sodnijski okraj bode 17. t. m., t. j. prihodnji četrtek ob 3. uri popoldne v gostilni pri Slaparju v Lukovici. P. n. ude in one, ki želé pristopiti društvu, vabi najuljudneje tjekaj

podružnično načelnistvo.

(„Krščanski Detoljub“), 2. št., s prilogo „Posvečevanje dneva s svetimi mislimi“, v verzih sestavil Anton Hribar, je ravnokar izšel.

(„Don't care family.“) Kaj pomenijo te besede? V svojem listu „XX. vek“ vsporedil je Hugh Pentecost ljudi v štiri razrede in zadnjega imenuje „Don't care family“. Gotovo imajo č. čitatelji znanec v tej zanimivi rodbini. — Vsakdo pozna take ljudi. Dobiš jih povsod. Ako zboruje društvo „Narodni dom“, imajo doma pojedino; ako je zborovanje o šolskih vprašanjih, sedé v gostilni pri igri; ako je posvetovanje o mestnih in narodnih vprašanjih, odpeljejo se ti moške na deželo. Hladni in topi so ti ljudje za vse, kar se ne tiče neporedno njih, pravica in krivica sta jim abstraktna pojma. Žal, da je ta rodbina jako mnogobrojna.

Telegrami.

Dunaj. 12. julija. Kalay je nastopil zjutraj nadzorovalno potovanje v zasedene dežele.

Belgrad. 11. julija. Avstrijski poslanik baron Thoemmel odpotuje v Gorico.

Pariz. 12. julija. Ruska vlada je potrdila pogodbo s tovarno v Saint-Etienne, da ji naredi 500.000 pušk malega kalibra.

Valencija. 11. julija. Na deželi je včeraj za kolero zbolelo 14 oseb.

London. 12. julija. Kraljica je povprašala po Kalnokyjevem zdravju in je dobila po po-

slaniku Pagetu povoljno poročilo. — Kraljica je podelila Stanleyu svojo podobo en miniature z briljanti. Vrhni poštni nadzornik je sprejel deputacijo pismonošev. Mogoče, da se stvar mirno reši. Gorenja zbornica je končala debato o odstopu Helgolanda.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil.
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	733-8	17-4	brezv.	oblačno	13-00
11 2. u. pop.	731-6	22-0	sl. svzh.		dež
9. u. zveč.	730-5	18-6	sl. szap.	del. jasno	
Srednja temperatura 19-3° za 0-4° nad normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

12. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gld.	45	kr.
Srebrna " 5 1/2 " 100 " " 16% "	89	"	"	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109	"	50	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	45	"
Akcije avstr.-ogerske banke	982	"	"	"
Kreditne akcije	303	"	25	"
London	117	"	20	"
Srebro	"	"	"	"
Francoski napoleond.	9	"	29	"
Cesarski cekini	5	"	54	"
Nemške marke	57	"	30	"

Vaše blagorodje!

Čast mi je, priporočati moj ogerski

liptavski desertni sir

(pravi karpatski orčji sir) v žganih posodah in najboljšim pakovanjem s stanižolom, v orig. skatulah po 5 kilogramov, obsegajočih 72 kosov, za 4 gld. 80 kr. proti poštnemu porzetju, franco, za celo Austro-Ogersko in Nemčijo.

Prosim, naj se moj liptavski karpatski sir ne zamenja s sličnim dunajskim, monakovskim ali majnskim pivnim sirom, ki se napravlja iz kravjega mleka ali sira.

Veseloštopovanjem

Gustav Petrovický

v Miskolczu, Ogersko
(Kazinczyutca br. 18.)

(8)

Originalni

liptavski sir

najboljše kvalitete prodaje v posodah po 5 in 15 kilogramov

15 kilo za 60 kr.

Gustav Petrovický,

v Miskolczu, Ogersko Kazinczy-
utca 18

(8)

ZAHVALA.

P. n. občinstvu, katero se je v obilnem številu vdeležilo pogrebne sprejeme mojega v Bogu počivajočega soproga, gospoda

Gašperja Jemca,

posebno visokočastiti duhovščini izrekam tem potom svojo iskreno zahvalo.

V LJUBLJANI, dné 10. julija 1890.

(1)

Marija Jemec.

OZNANILO!

Podpisano županstvo naznanja, da je visoka vlada dovolila

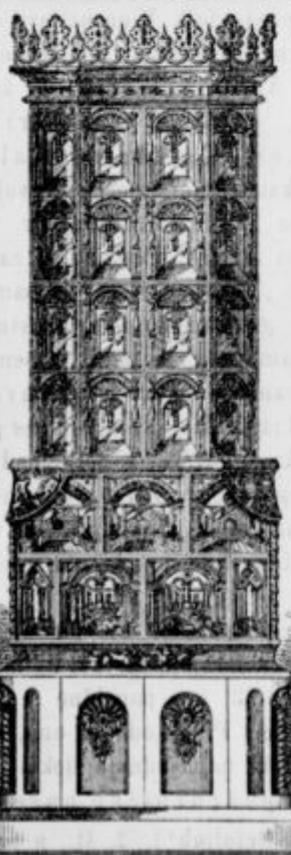
nov semenj

na torek po sv. Jerneju v Moravčah in vabi k obilni vdeležbi.

Županstvo Moravče,
dné 9. julija 1890.

Ignac Klopčič,
župan.

(1)

Fran Jevnikar
Ljubljana

Tržaška cesta šte. 29

priporoča prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu

lepo, ukusno in solidno izdelane salonske in navadne lončene, belo, rujavo, zeleno in slonokoščno osteklene, ognju protivne

peči

v najraznovrstnejših oblikah, kakor tudi vse v to stroko spadajoče izdelke po najnižjih cenah.

Cenilnike pošiljam na željo franco.

Zastopništvo

pri (40-15)

Vidic & Comp.
Slonove ulice.

Poslanica.

Karol Vidmar, agent banke „Sla-

vijske“ v Ljubljani, je meseca januarija t. l. raznim osebam v brdskem okraju rekel: „Azienda je falirala; ne ravno falirala, ampak drugemu zavodu izročila, ki pa ni dosti boljši; ako pogorite, ne dobite odškodnine.“

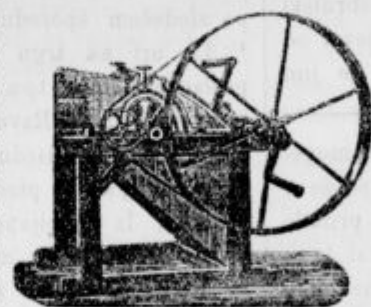
Ker se je zavarovalna družba „AZIENDA“ meseca septembra m. l. s podpisano c. kr. priv. družbo združila in so bile one besede **Karola Vidmarja** naperjene proti nam, vložili smo po svojem zastopniku proti **Karolu Vidmarju** zasebno tožbo zaradi prestopka proti varnosti časti, in je bil **Karol Vidmar** z razsodbo c. kr. deželnega sodišča z dné 27. junija 1890 zaradi onih besed po §. 491 kaz. zak. obsojen, ker nas je dolžil zaničljivih lastnostij in namenov.

C. kr. priv. zavarovalna družba

„AVSTRIJSKI PHOENIX“
na Dunaji.

(1)

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlini za olive, vinske in sadne stiskalnice, priprava za odstranjenje peronosper, mlini za grozdje in sadje, avtomatične stiskalnice za zeleno pičo

najnovejša sestava v raznih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd. Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno izdelane in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj, Praterstrasse 78.

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalec najugodnejši pogoji.

(10-10)

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

Prevzetje hôtela.

Velečastiti duhovščini in popotnikom dovoljujem si naznaniti, da sem prevzel znano gostilno in

hôtel „pri Slonu“
v Ljubljani.

Priporočam se torej vnanjcem in domačinom, posebno prečast. gg. potujočim duhovnikom, zagotavljajoč najskrbnišo in najzvestejšo postrežbo.

Odličnim spoštovanjem

Ivan Hafner,
gostilničar.

(3-3)

Leopold Tratnik
izdelovatelj
cerkvene posode itd.

Ljubljana
sv. Petra cesta
št. 27.

Priporoča svoje izdelke prečastiti duhovščini in p. n. cerkvenim predstojnikom po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. (10)

Na željo pošilja načrte in ilustrovane cenike.
Staro orodje in posode jemlje v popravo.

Najcenejši, najboljši, preskušen, rujav lesni pomaz

BARTEL-ov izvorni carbolineum

varuje trajno (16-7)

pomazane plotove, kolarnice, skladišča, vozove, go-
spodarsko orodje, tla itd. pred gnjilobo, glivami,
oštorenjem in žuželkami. V hlevih razkužuje.

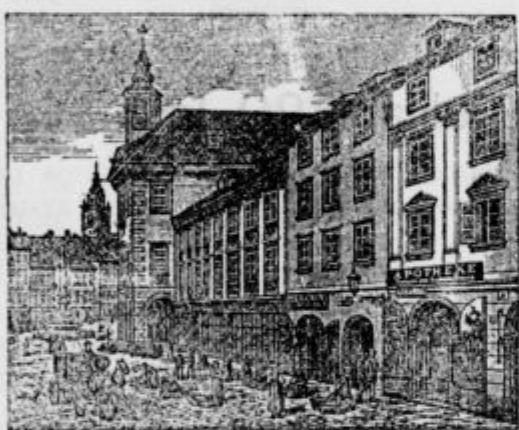
1 kgr. zadostja za 6 kvadratnih metrov. Pregled brezplačno. Kakovost
neprekošeno zagotovljena. 5 kgr. 1.50 gld., 100 kgr. 16 gld.
z Dunaja.

Najcenejša karbolna kislina, karbolno apno, kolomaz.
Prekupcem rabat.

Mihael Barthel in drugovi,

kemijska tovarna v Ratisboni in na Dunaji, X. okraj,
Kopfergasse Nr. 20.
(Ustanovljena 1781.)

Zaloga imata brata Eberl v Ljubljani.

Za bolne in zdrave,

ki jih boli glava, prsi, pluća, želodec, jetra,
obisti, ki trpe na protinu in živcih, za kašlja-
joče in hripave otroke, dojenčke, rekonvales-
cente, za žene pred in po otročji postelji, za
slabe, malokrvne in blede ljudi itd. je naj-
boljše hranilno sredstvo, silno potrebno za
zdravje, priznано od zdravnikov kot »izvrstno«
in od mnogih bolnikov s spričali najtopleje priporočena

Trnkóczy-jeva

hmeljna sladna kava

z dobrim okusom in lepo dišavo.

Zavitok s 1/4 kg. velja 30 kr. Jako ceno pridejo
zavitki 4 kg.

Dobiva se po poštni adresi pri Ubaldu pl.
Trnkóczy-ju, lekarnar v Ljubljani; na Dunaji imajo
zalogo lekarji: Viktor pl. Trnkóczy, V. okraj,
Hundstürmerstrasse 113; dr. Oto pl. Trnkóczy,
III. okraj, Radetzkyplatz 17, Julij pl. Trnkóczy,
VIII. okraj, Josefstädterstrasse 30; v Gradci (Stajarsko)
Vendelin pl. Trnkóczy, lekarnar; nadalje v vseh
lekarnah, prodajalnicah dišav, kupcih itd.,
prava le z zgorno, oblastveno zavarovano
znamko.

Prekupci imajo obilen rabat. (6)

Učenec,

ki je dovršil prvi ali drugi gimnazijski razred,
in je pod nadzorstvom poštenih krščanskih
starišev, **vsprejme se takoj.**

Natančneje poizvé se v „Katol. Tiskarni“,
Valvazorjev trg št. 5.

Vinko Čamernik,

kamnosek.

v Ljubljani, Parne ulice št. 9,
bliznala tik mesarskega mostu,

se najuljudneje priporoča prečastiti duhovščini v iz-
vršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela,

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo najrazno-
vrstnejših po najnovejših načrtih prav lično in
iz različnih vrst marmorja izdelanih

nagrobnihih spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe in pri-
njem izgotovljene spomenike, kateri se vsled nedo-
voljenega zidanega temelja nagibajo, popravlja brez-
plačno deakrat na leto in sicer pomladi in pred
Vsemi svetimi.

Se posebej opozarja na krasen, od kajnahtal-
skega, kararskega in črnega marmorja izgotovljen
spomenik,

kateri prodá po primerno jako nizkej ceni.

Tudi p. n. stavbenim podjetnikom se priporoča
v vsakovrstna

starbinska dela,

katera fino, trpežno in ceno izvrši. (18-17)

Ana Rupnik,

izdelovalka umetnih cvetlic,

sv. Petra cesta 13 v Ljubljani, sv. Petra cesta 13

se priporoča prečastiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu za vsa v to stroko spada-
joča naročila, katera izvršuje točno po primerni
ceni. (3-3)

Svojo bogato zalogo

raznovrstnih vóz

po najnižjih cenah

priporoča slavnemu občinstvu

Franc Šiška,

kovaški in podkovski mojster,

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 6,

v Tónniesovi hiši. (9-6)

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,

priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje
za štokadoranje, samokolnice,
traverze in stare železniške šine
za oboke, znano najboljši kam-
niški Portland- in Roman-ce-
ment, sklejni papir (Dachpappe)
in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

in njih posamezne dele.

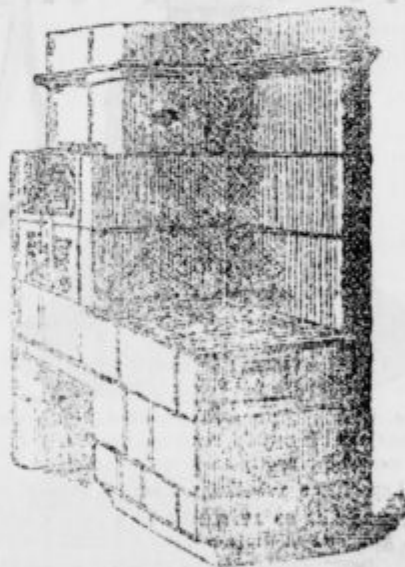
Vodnjake za zabijati v zemljo, s ka-
terimi je mogoče v malih urah in
majhnimi stroški na pravem mestu do
vode priti; ravno tako se tudi dobivajo
vsi deli za izkopane vodnjake, železne

cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste
trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene
brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengsfelder Gyps) za
gnojenje polja. (29)

OLJNATE BARVE

kositarških pušicah po pol in jeden kilo
priporoča najceneje

ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža

(46)

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.

Deželna lekarna Ludovika v Ljubljani,

priporoča se slavnemu
duhovščini, ter navaja
izkušenih in že z go-
zdravil in specialitet,

pri Mariji Pomagaj Grečel-na

Mestni trg 11,

občinstvu in prečastiti
nastopno le nekaj svojih
tovim vspehom rabljenih
in sicer.

Francosko žganje s soljo ali brez soli, pristno francosko blago proti revma-
tizmu in za oživiljenje in okrepčanje. — V steklenicah po 20, 50 kr. in 1 gl.
Ruska maža za ozeblino, jako dobro sredstvo proti ozeblinam in zastaranim
ozebam, kakor tudi proti rudečemu nosu in obrazu. Po 8—10 dnevnej rabi je bo-
lezen popolnoma ozdravljen. — Cena lončku 40 kr.

Fijakerski prašek, znano zdravilo proti kašlju. Cena škatlici 25 kr.
Cvet za protin in revmatizem, najuspešnejše in najsigurnejše sredstvo proti
revmatizmu, trganju po udih, protinu, boleznim v križi, revmatičnemu zobobolju itd.
— Cena steklenici 50 kr.

Voda za čiščenje obraza. — Cena steklenici z navodilom za rabo 80 kr.
Guarana praški, zanesljivo sredstvo za migreno in enosranski glavobol. —
Cena škatlici z 10 praški 50 kr.

Tinktura za rast las, proti izpadanju las in za obnovljenje in oživiljenje rasti
las. — Cena steklenici 60 kr.

Tinktura in obliž za kurja očesa, sigurni sredstvi za popolno odpravo kurjih
očes, bradavic in trde kože. — Steklenica s čopičem in navodilom za rabo vred
velja 40 kr., 1 obliž 40 kr.

Kapljice za odpravo krč, neprekosljive gledé zdravilne moči, nekaj kapljice
na sladkor ali v kamilnem čaji takoj ukroti krč. — Cena steklenici 36 kr.

Cvet za gušo proti guši in napetemu vratu, za utiranje. — Stekl. velja 20 kr.

Olje iz repja je najreelnejše sredstvo, da se zabrani prehitro osivenje las,
lase naredi mehke, odstrani in zabrani delanje sitnih luskin na glavi. — Flakon 30 kr.

Razven navedenih zdravilnih sredstev dobijo se v deželni lekarni pri „Ma-
riji Pomagaj“ raznovrstna medicinska mila, lepo dišeče pomade, lasna olja, razni
pristni angleški in francoski parfumi. Pariški prašek za dame (bel in rudeč),
poudre de riz, kadilni papir, kadilne svečice, potpourri itd., dr. Bocharovo aro-
matičsko zeljiščno milo in jako fino glicerinsko milo in glicerinsko vijolično milo.
(1 komad 35 kr.) Spoštovanjem

Ludv. Grečel, lekarnar.

(14)

Srečke dunajske razstave à 1 gl.

Vsaka srečka za oboje srečkanje veljavna.

Kazalo sreček obojega srečkanja. (20)

Prvo srečkanje 14. avgusta 1890. Drugo srečkanje 15. oktobra 1890.

1 dobiček 50.000 gl. vrednosti 1 dobiček 50.000 gl. vrednosti

1	5000	1	5000
1	2000	1	2000
1	1000	1	1000
2	500	2	500
5	200	5	200
10	100	10	100
20	50	20	50
50	20	50	20
200	10	200	10
2000	5	2000	5

Srečke po 1 gl. dobivajo se pri C. C. Mayer-ju v Ljubljani.

Št. 5546.

Razpis.

(3—3)

Na Kranjskem popolniti je sledeča

mesta okrožnih zdravnikov,

in sicer:

a) z letno plačo 800 goldinarjev:

1. Bohinjska Bistrica, 2. Kočevska Reka, 3. Lož,
4. Šmarije, 5. Železniki;

b) z letno plačo 700 goldinarjev:

1. Senožeče, 2. Trebnje.

Stalno nameščeni okrožni zdravniki imajo razen plače tudi pra-
vico do dveh v plačo vštrevanih starostnih
doklad po 50 goldinarjev, vselej po dopolnjeni pet-
letni službeni dobi, kakor tudi do pokojninskih in pre-
skrbninskih vžitkov zasé in za zaostale svojce.

Prosilci za jedno teh mest vložiti morajo svoje prošnje pri
deželnem odboru kranjskem

do 30. julija 1890 leta

ter v njih dokazati svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdrav-
niške prakse po deželah, zastopanih v državnem zboru, avstrijsko
državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dose-
danje službovanje, ter znanje slovenskega ali mesto tega kakega
druzega slovanskega in nemškega jezika.

V službo okrožnih zdravnikov nastavljajo se tudi na Kranjskem
poslujoči ranocelniki z najnižjo plačo 400 goldinarjev, toda le za-
časno in brez pravice do pokojnine.

Od deželnega odbora kranjskega.

v Ljubljani, dné 1. julija 1890.

P. HILZER, ces. in kralj. dvorni zvonar v Dunajskem Novem Mestu

priporoča zalogo zvonov za
zvonike. lepo- in soglasne
zvončke vsake velikosti in
vsakovrstnega glasú.

Za določen glas, popolno
in čisto ubranost in blago-
glasje zvonov se jamči, kakor
tudi za lepó umetaljno litje
in najboljše rudnino.

Nadalje priporoča jarme
in druge reči za zvonove iz
kovanega železa in iz lesa
po svojem najboljšem in pri-
znatem sistemu za lahkó zvo-
njenje

Naročeni predmetje izvr-
šujejo se naglo, cenó in z naj-
ugodnejšo plačilno pogodbo.
L. 1838. ustanovljena to-
varna je prodala že 4710 zvo-
nov, ki so tehtali 1.272.800 kg.

Odlike: Zlati križec
za zasluge s krono l. 1887.,
„dec svetinji za napredek“
dobljeni na dunajski sve-
točni razstavi 1873. l. za
zvonore dunajske rotne
cerkve. Odlika zlate svetinje na dunajski obrtnijski razstavi 1880. l. in častne
diplome na obrtnijski razstavi 1889. l. v Budejčicah (Budeweis) itd. itd. Vrhu
tega mnogo priznanj za izvrstne izdelke. (24—12)

Lepoglasne zvončkulje s štirimi zvončki za zakristije po 25 gl. in višje.
Lepoglasne altarne zvončkulje od alpaka s štirimi zvončki po 14 gl., s tremi po
11 gl.; od medí (mesinga) s štirimi zvončki po 10 gl., s tremi po 8 gl.

Obrazi in ceniki se pošiljajo brezplačno.

Trgovina z železnino

Albin C. Ahčin-a

v Ljubljani,

Gledališke ulice št. 8,

ima vedno bogato zalogo stavbinskega orodja,
lopat, krampov, orodja za podzemeljska dela,
okov za vrata in okna, pantov in ključavnic, za-
pahov, žeblicev iz drota, vijakov, železa pleha,
drota, mesinga, bakra kositarja, cinka, naklov,
precepov z vijakom (šraubstokov), ter vrtnih strojev
za ključarje in kovače, kladev, svedrov, obličev,
pil in dletov, tudi dinamita, vžigalnih vrvic in
kapic. (24—18)

Staro železo, mesing, baker, kositar, cink,
svinec kupuje se vedno po najvišjih cenah.

P. n.

Ker se v kratkem začne urajati nov mestni vodovod v hiše, usojam
si p. n. hišnim posestnikom v Ljubljani uljudno naznanjati, da sem

koncesijo za to dobil

ter sem si naročil spretnega strokovnjaka.

Zagotavljam svojim p. n. naročnikom na solidnejše delo, opozarjam, da na
vsa to zadevo tikačoča se vprašanja odgovarjam in na zahtevanje predložim pro-
račune stroškov po najnižji ceni.

Priporočujem se v mnogobrojna naročila, znamenjam velespoštovanjem

FRANC PILKO,

stavninski ključarski mojster, Marije Terezije cesta št. 4
v Ljubljani.

(19)

Sargove glicerinske specialitete.

Oskar sta izumila glicerinske specialitete F. A. Sarg in Karol Sarg, rabi jih Njeno
Velikačstvo cesarica in drugi udje cesarske naše rodovine kakor tudi mnoge tuje
knežje rodbine. Te specialitete priporočajo: prof. baron Liebig, prof. pl. Hebra, pl.
Zeissl, cesarski svetnik pl. Scherzer itd. itd., dvorna zobozdravnika Thomas na
Dunaji in Meister v Gethi itd.

Glicerinsko milo, pravo, neponarejeno v papirji 60 kr., v škatlici 65 kr., v deščicah
po 3 koščke vkupe 90 kr., v škatlici po 3 koščke 60 kr.

Medeno glicerinsko milo v zavitku po 3 koščke 60 "

Tekoče glicerinsko milo v steklenici 65 "

(Najboljše sredstvo za razkave roke in nečisto polt.) 50 "

Glicerinska ustna krema v steklenici 50 "

Glikoblastol (sredstvo za lepe lase in odstranjenje lisajev itd.) v steklenici gl. 1 —

Toaletno karbol-glicerinsko milo v zavitku po 3 koščki 1.20 "

glicerinska zobna krema po 35 "

KALODONT, (Izvrstno sredstvo za lepe svetle zobe.)

F. A. Sargov sin & comp., c. in kr. zalagatelj na Dunaji.

Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah. — V Ljubljani pri le-
karnarjih Ludoviku Grečelju, Vilj. Mayerju, Gabr. Piccoliju, Iv. Svobodi, pl. Trnkó-
czyju, dalje pri C. Karingerju, Josipu Kordinu, Petru Lassniku, M. F. Suppanu in
Antonu Krisperju. (20—18)